МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Асоціація міжнародного навчання та стажування «АМОС», м. Варна, Болгарія

Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Збірник тез

IX Міжнародної науково-практичної конференції

присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, доктора юридичних наук Віктора Тарасовича Білоуса

26 жовтня 2023 року

Ірпінь

2023

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431

Ф59

Рекомендовано до видання
Вченою радою Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
від 06 листопада 2023, протокол № 6

Редакційна колегія:
Віктор БІЛОУС, д.ю.н., професор, заслужений юрист України;
Марина ГЛУХ, к.ю.н., доцент; Олена МЕЛЬНИК, к.ю.н., доцент

Ф 59

Фінансова безпека України: сучасний стан правового регулювання та перспективи розвитку: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, д.ю.н. Віктора Тарасовича Білоуса. м. Ірпінь, 26 жовтня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 312 с.

Тези подаються в авторській редакції.
Організатори конференції не несуть відповідальності
за зміст поданих матеріалів.

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431
© Державний податковий університет, 2023

ЗМІСТ

Ариштевич О.В. Перспективи міжнародно-правової співпраці з податкових питань в Україні…….. **11**

Афонін Т.В. Проблеми правового регулювання трансфертів у бюджетній системі України…….. **15**

Білецька Д.С., Василенко Д.О. Фінансово-правова відповідальність…… **17**

Білоус В.Т., Тернущак М.М. Категорія «фінансова безпека держави» у теоретико-правовому вимірі…… **23**

Боднарчук О.Г. Законодавче та державне регулювання питань забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану…… **26**

Бойко-Слобожан О.О. Фінансова безпека України в умовах воєнного стану…… **30**

Бортник Н.П. Продовольча безпека у контексті економічної та фінансової безпеки держави…….. **33**

Бригінець О.О. Проблеми правового регулювання безпеки сучасної банківської системи України…….. **35**

Бугера Д.М. Значення та місце податкової безпеки в системі фінансової безпеки України…….. **38**

Видинчук М.А., Мельник О.П. Особливості оподаткування криптовалюти: проблеми та перспективи регулювання…… **40**

Гаврилюк В.С. Перспективи розвитку фінансової політики в умовах воєнного стану…… **43**

Галушка С.І. Правові проблеми практивізації неподаткових доходів бюджетів…….. **47**

Голуб Х.А. Податкова система Швейцарії: досвід для України…… **49**

Горайчук А. С. Використання бюджету в сучасних умовах…….. **53**

Гулієва З.Н., Корж Т.С. Фінансова безпека держави в умовах воєнного стану…… **57**

Демчук М.В. Правове регулювання фінансового ринку України в умовах воєнного стану…… **61**

Депутат Є.В. Оптимізація взаємодії органів державної влади та НБУ у сфері фінансової безпеки банків..... **66**

Димчуков В.М. Безпека банківської системи як складова фінансової безпеки держави..... **69**

Дронова А.А. Військові адміністрації та їх значення для фінансової безпеки держави..... **73**

Єроменко А.Р. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану..... **76**

Жовтий В.О. Роль фінансового права під час фінансових криз та відновлення економічної стабільності..... **80**

Зайчук Л.М., Куріло Т.О., Податкова підтримка навчання: правове регулювання в Україні та іноземний досвід..... **84**

Зінюк І.В. Вплив податкової політики на фінансову безпеку України в умовах воєнного стану..... **88**

Зубко Х.О. Особливості валютного регулювання в сучасних умовах..... **91**

Ільніцька О.Р., Лущик М.В. Фінансове законодавство як підстава забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану..... **95**

Інгульська Д.А. Правове регулювання криптовалюти в Україні..... **100**

Калюжна К.В., Басараб О.А. Забезпечення фінансової безпеки в Україні в умовах воєнного стану..... **103**

Карауш А.Ю. Адміністрування митних платежів в Україні..... **106**

Карпов О.В. Особливості кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства..... **110**

Касьяненко Л.М. Податково-правове стимулювання розвитку економіки..... **112**

Кириченко К.О. Характеристика недобросовісної конкуренції та як захистити від неї підприємство..... **117**

Климчук С.В., Гарбінська-Руденко А.В. Правове регулювання криптовалюти в Україні..... **121**

Ковальчук Д.О., Голодюк Д.А. Правові аспекти криптовалюти в Україні…….. **124**

Ковбасюк В.С. Роль державної податкової служби у забезпеченні податкової безпеки держави…..... **128**

Коломієць Д.В. Правова основа діяльності бюро економічної безпеки як органу, що забезпечує фінансову безпеку держави…… **132**

Кондратюк В.В. Особливості валютного регулювання в умовах воєнного стану…… **136**

Корнева Т.В., Сірочук І.В. Валютний контроль під час переміщення товарів через митний кордон України…..... **140**

Косар А.О., Сокол Н.В. Значення фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах війни…… **144**

Костиріна М.С., Риженко А.М. Фінансова безпека як основна функція держави на сьогоднішній день…..... **148**

Кузьмик М.М. Правові проблеми діяльності державної казначейської служби України…... **151**

Лазаренко Д.О. Особливості фінансового моніторингу в період дії воєнного стану…… **154**

Лазаренко Д.О. Валютні обмеження введенні в результаті дії воєнного стану…… **157**

Липницька А.М. Правове регулювання та аналіз механізмів боротьби з фінансовою корупцією як складової фінансової безпеки України…… **160**

Лугіна Н.А., Лугін С.В. Значення органів національної поліції у забезпеченні фінансової безпеки держави…... **163**

Любовець Д.О. Механізми моніторингу та контролю над міжнародною фінансовою допомогою в Україні…… **166**

Лямзіна О.В., Чичик Д.Ю. Характеристика виникнення податкового обов'язку та його особливості…... **169**

Мазур Т.С., Федан Л.О. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах…… **173**

Миколаєнко П.М. Адміністрування податкових надходжень до бюджету в умовах війни..... **176**

Михайлюк М.М. Суд, як суб'єкт забезпечення економічної безпеки держави..... **180**

Немировська П.В. Проблеми фінансової безпеки в сучасних умовах функціонування..... **183**

Новицький А.М. Фінансова безпека: глобалістичні виклики сьогодення..... **186**

Олійник І.Л. Податкові пільги та їх вплив на стимулювання господарської діяльності..... **190**

Паланська Б.І. Корпоративне шахрайство: причини виникнення та напрями боротьби..... **193**

Пахолок В.Я. Податок на прибуток підприємства: особливості впровадження та зміни на період воєнного стану..... **198**

Петрук В.П., Шаркова В.С. Фінансово-правове регулювання технології блокчейн: стан та перспективи використання криптовалют..... **202**

Половко С.М. Актуальні питання правового регулювання безпеки існуючої банківської системи України..... **205**

Попіль А.П. Податкова система України: роль в економічному розвитку та фінансовій безпеці..... **208**

Прутенський К.І. Економічна безпека регіону як складова національної безпеки України..... **211**

Романенкова А.Ю. Вплив на фінансову безпеку України корупційних проявів при державних закупівлях..... **215**

Самгородська С.В. Фінансовий контроль в умовах воєнного стану..... **219**

Севастьяненко О.В., Бідалова К.С. Ставки майнових податків як елемент юридичного складу податку. Проблемні питання справляння майнових податків в умовах воєнного стану..... **224**

Сержантова В.О. Бюджетна безпека України у 2023 році в умовах війни.. **228**

Сидоренко Д.С., Минюк О.Ю. Взаємодія національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення фінансової безпеки держави..... **231**

Сластьоненко О.О., Лаговська Н.В. Фінансова безпека в умовах воєнного стану..... **235**

Сторожук А.О. Забезпечення кібербезпеки під час здійснення валютних операцій..... **238**

Субіна Т.В., Орловській Я. Особливості інформаційної безпеки банківських установ..... **242**

Теребейчик Ю.Р. Податкова складова фінансової безпеки держави..... **245**

Терновий Б.В. Правовий статус державної митної служби України в забезпеченні фінансової безпеки держави..... **249**

Тернущак М.М. Забезпечення юридичної безпеки в Україні в умовах воєнного стану..... **253**

Ткачук В.В. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України в контексті забезпечення фінансової безпеки держави..... **255**

Топчій В.В. Кримінально-правові аспекти фінансової безпеки держави.... **259**

Федорук М.І. Особливості бюджетних правовідносин в умовах воєнного стану..... **262**

Фірскіна К.М. Зовнішні загрози фінансової безпеки підприємств України..... **266**

Франко І.Ю. Забезпечення фінансової безпеки банківської установи..... **270**

Цикалюк В.О. Воєнний стан та його вплив на фінансову безпеку України..... **274**

Цимбалюк А.В. Фінансова безпека в системі економічної безпеки України..... **278**

Чемеріс Р.О. Деякі питання щодо декларування про майновий стан та доходи..... **281**

Чорноіван Я.С. Аналіз сутності фінансової безпеки України та країн європейського союзу..... **286**

Шаповалов Д., Коваленко Л.П. Особливості основних стабілізаційних напрямів фінансової безпеки..... **290**

Шаповалова А.О., Біленко А.І. Деякі питання державного фінансового контролю..... **294**

Швайко І.Є. Правові засади здійснення фінансового контролю..... **299**

Шопіна І.М. Корпоративна доброчесність правоохоронних органів як умова забезпечення фінансової безпеки держави..... **303**

Ятчук Р.С., Бойко-Слобожан О.О. Правові засади фінансового контролю. здійснення фінансового контролю..... **306**

Яцюк С.О. Особливості розслідування кримінальних правопорушень в банківській сфері..... **310**

фінансового забезпечення досягнення соціально значимих результатів діяльності держави і органів місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України. *Голос України.* 2010. 4 серпня. №143(4893).

2. Бригинец А.А. Правовое обеспечение бюджетной безопасности государства как структурного элемента финансовой безопасности государства. *Legea si Viata.* 2016. № 11/2 (299). С. 9-12.

3. Кримінальний кодекс України: Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text.

Любов КАСЬЯНЕНКО,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри публічного права
Державного податкового університету

ПОДАТКОВО-ПРАВОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Ключовим завданням державної політики для відновлення України є формування дієвих правових інструментів, які забезпечуватимуть надійну основу для стабільного розвитку економіки. Враховуючи вагомість оподаткування як джерела наповнення бюджетів різних рівнів, варто продумати ефективне застосування податково-правових стимулів, що обумовлюють спрямованість вітчизняного законодавства на закріплення різних заходів державної підтримки та стимулювання платників податків.

У цьому контексті варто згадати, що після ІІ світової війни найбільш важливим аспектом плану Маршалла для Європи була економічна реконструкція та інтеграція виробничого сектора країн.

А група американських фахівців, очолювана вченим-фінансистом, професором Колумбійського університету Карлом Шоупом, розробила програму економічного відродження Японії (на 1946-1952 рр.) у межах реалізації якої було проведено бюджетну та податкову реформи, які передбачали очищення податкової системи від зайвих елементів, створення комфортних умов для діяльності добросовісних платників, заохочення добровільної сплати податків. Для компаній, які повністю виконували податкові зобов'язання, були введені так звані «блакитні декларації». У результаті їх застосування 80% платників податків взагалі були звільнені від необхідності декларування доходів, що свідчило про простоту адміністрування податків. Податкові зміни пов'язані з істотним підвищенням неоподатковуваного мінімуму і зниженням максимальної ставки прибуткового податку з фізичних осіб незалежно від джерела доходу, оподаткування прибутку юридичних осіб була зменшена з 52,5% до 35%. Завдяки діяльності «місії Шоупа» в Японії була створена, на думку багатьох учених і практиків, одна з найдосконаліших податкових систем у світі.

Враховуючи проблемні аспекти розвитку економіки України, підтримка економічних суб’єктів нині та у післявоєнний період повинна бути реальною та ефективною. Відновлення практики пільг і преференцій, розробка механізмів гарантування захисту економічних інтересів, на нашу думку, дадуть змогу створити умови розвитку вітчизняної економіки без залучення істотних обсягів державних фінансових ресурсів, що за умовах таких складних процесів є вкрай актуальними.

Варто зауважити, що приймаючи зміни до податкового законодавства, парламент має брати до уваги принцип справедливого обкладання податками. У багатьох країнах на конституційному рівні це і закріплено. Наприклад, у ст. 24 Конституції Ліхтенштейну зазначено, що «держава передбачає справедливе оподаткування, звільняючи від оподаткування мінімум для існування і обкладаючи більш високими ставками більш великі майна та доходи». Варто також згадати і ст. 53 Конституції Італії, яка визначає, що «всі зобов'язані брати

участь у державних витратах відповідно до своїх доходів. Податкова система грунтується на прогресивному оподаткуванні».

Хоча тенденцією останніх років у сфері оподаткування малого і середнього бізнесу у США, Нідерландах, Німеччині, Франції виступає перехід від прогресивної шкали прибуткового податку до пропорційної. Наприклад, ставка загальнодержавного податку на прибуток у США варіюється, якщо оподатковуваний дохід складає: менше 50 тис. дол. – 15%; менше 75 тис. дол. – 25%; понад 75 тис. дол. – 34%. У Нідерландах оподаткування заробітної плати й відрахування на соціальне страхування для працівників, що проводять кваліфіковані дослідження, знижуються на 35 % (50 % для стартапів) за перші 250 тис. євро витрат на оплату праці у високотехнологічні галузі, а також знижуються на 14 % до досягнення максимальної суми в розмірі 14 млн євро.

У Канаді ставки оподаткування бізнесу варіюються від 22 до 43 %. Також податковим законодавством передбачено, що місцева приватна компанія одержує податкову пільгу, що знижує податок на прибуток до 16 %, якщо їхній річний оподатковуваний дохід від діяльності не перевищує $ 200000. У Франції, якщо річний оборот компанії перевищує 7,63 млн. євро, стягується з частини обчисленого корпоративного прибуткового податку понад 763 тисячі євро (за рахунок додаткового податку на соціальне забезпечення).

З метою максимального полегшення процесу створення нового підприємства, наприклад, у Німеччині, Румунії, США, Словаччині, Франції, Швеції, Швейцарії, Чехії застосовуються «податкові канікули» з податку на прибуток. Відповідно до податкового законодавства Франції упродовж перших двох років своєї діяльності підприємці звільняються від місцевих податків і податку на акціонерні товариства, а також активно підтримують компанії, які інвестують в інноваційну діяльність. Додатковий кредит пропонується для невеликих та малих підприємств щодо розробки нових пілотних активів. За даними ОЕСР, Франція має один із кращих інноваційних стимулів у світі, випереджаючи США та Японію. У Японії вже давно введені податкові пільги до 50% для підприємств, які виробляють продукцію на основі новітніх технологій.

Звільнення від ПДВ для малих підприємств з невеликим оборотом установлено податковим законодавством, зокрема, у Великобританії, Франції, Німеччині, Швеції, Чехії.

Серед країн Організації економічного співробітництва та розвитку деякі країни мають намір найближчим часом запровадити зміни до встановленої податковим законодавством ставки податку на прибуток підприємств:

–в Австрії податок на прибуток підприємств буде знижено з 25 % до 24 % у 2023 році та ще до 23 % у 2024 році;

–Об'єднані Арабські Емірати оголосили про введення федерального корпоративного податку в середині 2023 р. Запропонована ставка податку на прибуток підприємств у розмірі 9 % для оподатковуваного доходу понад 375000 дирхамів ОАЕ (100000 доларів США) застосовуватиметься до всіх видів діяльності, тоді як для великих транснаціональних компаній може застосовуватися інша ставка. Однак новий податок на прибуток підприємств не застосовуватиметься до видобутку природних ресурсів, оскільки ця діяльність вже підлягає оподаткуванню в Еміратах;

–у Південній Африці податок на прибуток підприємств буде знижено з поточних 28 % до 27 % [1].

Звичайно, необхідно зважено підходити у застосуванні досвіду зарубіжних країн у сфері податково-правового стимулювання діяльності суб'єктів господарювання. Механічне перенесення методів податково-правового регулювання підприємницької діяльності інших держав у нашу податкову систему може призвести до негативних наслідків. Україні варто відійти від практики використання фрагментарного підходу і застосування локальних інструментів податкового регулювання, а розвивати комплексні і системні механізми стимулювання.

Необхідно зазначити, що ПК України містить деякі положення щодо податкових пільг, котрі спрямовано на підтримку й стимулювання розвитку інноваційної діяльності, зокрема, згідно з п. 4^1 підрозділу 2 Розділ XX ПК України «тимчасово, до 1 січня 2025 р, суб'єкти літакобудування, які підпадають

під дію норм ст. 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», звільняються від оподаткування податком на додану вартість по операціях з: ввезення на митну територію України в митному режимі імпорту товарів (крім підакцизних), що використовуються для потреб літакобудівної промисловості, якщо такі товари є звільненими від оподаткування ввізним митом згідно із підпунктом 13 пункту 4 розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України; постачання на митній території України результатів науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт, які виконуються для потреб літакобудівної промисловості.

У встановлений період операції з продажу продукції (послуг), виробленої зазначеними підприємствами за рахунок коштів Державного бюджету України, оподатковуються податком на додану вартість за нульовою ставкою». Згідно з п. 7 підрозділу 6 Розділ XX ПК України «до 1 січня 2025 р. звільняються від сплати земельного податку суб'єкти літакобудування, котрі підпадають під дію норм ст. 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» та здійснюють розробку і/або виготовлення із кінцевим складанням літальних апаратів й двигунів до них, окрім земельних ділянок, на
котрих розміщені об'єкти соціального, торговельного, сільськогосподарського призначення і непромислового будівництва» [2].

Нині є потреба у розробці та реалізації обґрунтованої державної політики з метою комплексного підходу щодо використання податкових регулюючих інструментів у стимулюванні розвитку підприємств до досягнення ними конкретних позитивних результатів. Хочеться сподіватися, що закріплення у законодавстві України податково-правових стимулів, а також їхня реалізація зумовить підвищення позитивної активності платників у сфері оподаткування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Corporate Tax Rates around the World, 2022. URL: https://taxfoundation-org.translate.goog/corporate-tax-rates-by-country-2022/ (дата звернення: 21.10.2023).

2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010. № 2755-VI. Дата оновлення: 03.09.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення: 21.10.2023)

Катерина КИРИЧЕНКО,
здобувач вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
Науковий керівник:
Мельник Олена Петрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного права
Державного податкового університету

ХАРАКТЕРИСТИКА НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА ЯК ЗАХИСТИТИ ВІД НЕЇ ПІДПРИЄМСТВО

Одним з головних елементів механізму ринкової економіки вважається конкуренція, тобто економічний процес взаємодії і боротьби товаровиробників за найвигіднішими умовами виробництва та збуту товарів, задля отримання найбільших доходів. Добросовісна конкуренція слугує розвитку й успіху підприємства, проте суперництво у середовищі суб'єктів господарювання за споживчий попит на ринку може реалізовуватися по совісті або ж такими способами, які можуть зашкодити як споживачам, так і конкурентам. У такій ситуації має місце недобросовісна конкуренція, що для України є доволі непотрібним, але поширеним явищем.

Саме у Франції у 19 столітті вперше виокремили дефініцію «несумлінна конкуренція», хоча саме явище недобросовісної конкуренції було відоме вже давно, приблизно з періоду впровадження капіталізму [1]. Законодавче закріплення поняття «Недобросовісна конкуренція» в Україні відбулося Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» прийнятим 1 січня 1997 року, у статті 1 якого законодавець лаконічно визначив, що недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим